

N:o 16

4 SUNNUNTAINA ADVENTISSA 1848

Vapahtaja kysyi kerran juutalaisilta, mistä Johanneksen kaste oli? Mutta juutalaiset vastasivat: "Emme tiedä."

Me kuulemme näistä sanoista, jotka luetaan evankelista Matteuksen 21: 25, että juutalaiset eivät viitsi sanoa, mistä Johanneksen kaste oli, sillä he arvelivat keskenänsä: Jos me sanomme, että Johanneksen kaste oli taivaasta, niin Hän sanoo meille: Miksette siis uskoneet häntä? Jos me sanomme: Se oli ihmisistä, niin me

pelkäämme kansaa, sillä kaikki pitivät Johanneksen profeettana.

Niin ajattelee juutalainen, ennen kuin hän vastaa semmoisiin kysymyksiin, minkä kautta hän joutuisi johonkuhun ansaan eli järjen mutkaan, jos hän vastaisi. Juutalainen pelkää, että hän tulee omilla sanoillansa solmituksi, jos hän rupeaisi semmoisiin kysymyksiin vastaamaan, jotka käyvät juutalaisen kunnian päälle. Ja minkäs tähden Jeesus Nasaretilainen rupesi järjen kysymyksillä juutalaisten tuntoa solmimaan?

Jos joku kristitty kysyisi juutalaisilta, mistä tämä heräys on tullut, niin rupeaisi luonnollinen järki räknäämään ja fundeeramaan, kuinka hänen pitäisi vastaaman, ettei hän tulisi omilla sanoilla solmituksi. Ei luonnollinen järki tahdo uskoa, että tämä kaste on tullut Jumalasta. Mutta koska kansa on ruvennut uskomaan, että Johanneksen kaste on tullut Jumalan asetuksen jälkeen, niin ei viitsi maailman herrat julkisesti sanoa, että se on ihmisten juoni. Mutta jos he taas tunnustavat, että tämä Johanneksen kaste on tullut Jumalasta, niin he pelkäävät tuota jälkimäistä kysymystä: Miksette siis uskoneet häntä? Viimein häätyvät maailman herrat ja ylimmäiset papit sanomaan: Emme tiedä, mistä tämä Johanneksen kaste on tullut. Ja tämän tietämättömyyden kautta he luulevat pääsevänsä sivuitse helvettiä.

Samaan tietämättömyyteen panevat he itsensä, koska kysymys tulee, mistä tämä kristillisuus on alkunsa saanut. Eivät maailman herrat ja suruttomat papit viitsi juuri julkisesti sanoa, että tämä kristillisuus on riettaan hengen vaikutus. Mutta ei ne tahdo sitäkään tunnustaa, että se on Jumalasta tullut, sillä he pelkäävät tuota jälkimäistä kysymystä: Miksette siis uskoneet häntä? Miksette usko, että

se on oikein, mitä nyt saarnataan kristillisyydestä?

Mutta kuinkas fariseukset saattavat sen uskoa, että tämä kristillisuus on Jumalasta, koska luonnollinen järki ottaa niin kovin vastaan, että he pikemmin menisivät festningiin, kuin että he tulisivat niin hulluksi, että he heittäisivät viinan ryyppäämisen, viinakaupan, kirouksen, tappeluksen, ahneuden ja maailman ilon. Kristillisuus tulee niin vastahakoiseksi ja kokonansa mahdottomaksi, että jos he tunnustaisivat tämän Hengen vaikutuksen olevan Jumalasta, he joutuisivat siinä samassa tuomitsemaan itsensä.

Jos kaikkien pitäisi tulla semmoiseksi, kuin Johannes Kastaja, joka niin hävyttömästi haukkui maailman kunniallisia ihmisiä kyykäärmeen sikiöiksi ja huoruuden siemeneksi, niin kääntyisi viimein koko maailma ylös alas käsin. Maailman herrat, fariseukset ja kuolleen uskon tunnustajat joutuisivat tuomitsemaan itsensä, jos he tunnustaisivat senkaltaisen miehen opin oikeaksi. Kun he räknäävät ja lukevat läksyjä, ja freistaavat sanojansa passata, etteivät he tulisi solmituksi, sanovat he viimein: Emme tiedä.

Ja tämä fariseusten luonto on niin merkillinen esimerkki niillekin, jotka nyt tekevät itsensä mykäksi, että se on paras neuvo luonnolliselle järjelle, koska hän muutoin ei pidä puoliaan, että hän panee itsensä mykäksi ja tietämättömäksi. Jos nimittäin joku kristitty kysyy maailmanlapsilta, onko tämä kristillisuus Jumalasta vai ihmisistä, onko se Pyhän Hengen vaikutus vai riettaan Hengen vaikutus, niin sanokoon luonnollinen ihminen: Emme tiedä. Sellaisella tietämättömyydellä he luulevat pääsevänsä ahtaasta paikasta.

Vaikka nyt juutalaisilla oli se sisällinen vakuutus, että Johannes Kastaja ei mah-

tanut olla oikea opettaja, koska hän haukkui maailman kunniallisia herroja niin hävyttömästi, eivät ne sen tähden yhteisen kansan tähden viitsi sanoa, että Johanneksen kaste on riettaan hengen vaikutus. On vissimmästi tämänaikaisilla fariseuksilla sama usko, kuin silloin, että tämä kristillisuus, joka nyt on ilmoittanut itsensä, ei ole Jumalasta, mutta että se on juuri riettaan hengen työ. Vaikka maailman herrat eivät viitsi sen yhteisen kansan tähden ilmoittaa ajatuksiansa.

On myös semmoisia armonvarkaita, jotka eivät saata muuta ajatella, kuin että tämä kristillisuus on juuri riettaan hengen vaikutus, koska armonvarkaita niin kovin ahdistetaan ulos lammashuoneesta. Mutta jos katsotaan sen päälle, mitä tämä kristillisuus on vaikuttanut, minkälaisen muutoksen se on matkaan saattanut sekä uskossa että elämässä, niin tulevat maailman ihmiset mykäksi. Eivät he tohdi sanoa, että semmoinen muutos uskossa ja elämässä on riettaan hengen vaikutus.

Mutta se haukkuminen ja tuomitseminen, joka oli aina Kastajan suussa, jonka kautta hän tuomitsi parhaat miehet seurakunnassa kadotukseen, se oli juutalaisten mielestä niin hirveä ja niin kauhistavainen, että semmoinen mies ei ole ollenkaan oikea profeetta, joka niin haukkuu ja tuomitsee kunniallisia ihmisiä kadotukseen. Onkos se oikea opettaja, joka sanoo kunniallisille ihmisille: Te kyykäärmeen siikiöt, kuka teitä on neuvonut välttämään sitä tulevaista vihaa? Ei se ole oikea opettaja, joka niin hirveästi haukkuu kunniallisia ihmisiä.

Tämän haukkumisen tähden eivät tahdo maailman herrat, eivätkä muut kunnialliset ihmiset tunnustaa, että Johanneksen kaste on Jumalasta. Erinomattain olivat siveät huorat niin kovin suuttuneet

Kastajalle, että ne tahtoivat hänen päänsä vadin päälle. Ja yhden siveän huoran tähden leikattiin Johanneksen kaula poikki. Semmoisen kiitoksen sai tämä totuuden tunnustaja sen aikaisilta ihmisiltä. Jos vielä nytkin tämä totuuden tunnustaja nousisi ylös kuolleista ja rupeaisi niin hävyttömästi haukkumaan kunniallisia ihmisiä, niin kuin hän silloin teki, kyllä näkisitte, mitä maailman ihmiset tekisivät hänelle. Juutalaisten päämiehet ajattelivat hänestä, että hän ei mahda olla oikea opettaja, joka siihen laihin haukkuu.

Ja niin ajattelevat vielä nytkin tämänaikaisten juutalaiset eli armonvarkaat, että semmoinen opettaja ei ole Jumalasta, joka haukkuu ja soimaa ihmisiä synnistä. Juutalaiset sanoivat nimittäin, että Johanneksella oli perkele, koska tämä totuudentunnustaja ei elänyt niin kuin muut maailman herrat. Ei hän pannut viinaa suuhunsa, eikä syönyt niin herkullista ruokaa, kuin maailman herrat. Sen tähden sanottiin, että hänellä oli perkele. Ja kuka tiesi, jos semmoinen opettaja nyt ilmestyisi maailmassa, joka kovin lain kautta soimaisi maailman ihmisiä vääryydestä, kuinka paljon kiitosta hän saisi. Se on jo monessa paikassa nähty, että se, joka sanoo totuuden maailman ihmisille, se tulee maailman vihamieheksi. Joka soimaa suruttomia ihmisiä vääryydestä, se on heidän mielestensä pahempi, kuin itse vihollinen. Ei se ole siis ihme, että Johannes Kastajaa pidettiin vääränä profeettana, ja että juutalaiset olivat hänelle vihaiset.

Johannes Kastaja sanoo tämän päivän evankeliumissa, että hän on huutajan ääni korvessa, ja että hän oli tullut valmistamaan Herralle tietä. Meidän pitää tänä päivänä kuunteleman, kuinka tämä ääni huutaa, ja kuinka hän valmistaa Vapahtajalle tien ihmisten sydämiin. Koska me

olemme ensinnä rukoilleet sitä Suurta Riskintantajaa, joka Johanneksen jälkeen tuli, jonka kengän rihmoja Johannes ei ollut mahdollinen päästämään, että Hän avaisi kuurojen korvat kuulemaan, mitä huutajan ääni huutaa korvessa, ja että Hän antaisi huutajalle voiman valmistamaan Herralle tien suruttomien ihmisten sydämiin. Ja me toivomme, että Hän kuulee kaikkien niiden rukoukset, jotka hengessä ja totuudessa rukoilevat: Isä meidän, joka olet taivaissa jne.

Meidän pyhän evankeliumin johdatuksesta pitää meidän tällä hetkellä kuunteleman, mitä huutajan ääni korvessa huutaa. Ensimmäinen tutkisteleminen. Hän huutaa: Valmistakaa Herralle tietä. Toinen tutkisteleminen. Hän huutaa: Minun jälkeeni tulee se, joka minun edelläni ollut on, ja jonka kengän rihmoja minä en ole mahdollinen päästämään. Antakoon se taivaallinen Herra Jeesus armonsa, että huutajan ääni korvessa kuuluisi kauas, niin että se tunkisi ihmisten sydämeen ja vaikuttaisi siellä totisen katumuksen ja parannuksen, silloin olisi tie valmistettu Herralle. Amen.

Ensimmäinen tutkisteleminen. Mitäs huutajan ääni korvessa huutaa? Hän huutaa: Valmistakaa Herralle tietä. Ensinnä, koska huutajan ääni rupesi huutamaan korvessa: valmistakaa Herralle tietä ja tehkää parannus, taivaan valtakunta on läsnä, koska, sanon minä, huutajan ääni rupesi niin huutamaan, olivat kaikki kuurot ja mykät. Muutamat sanoivat, että hänellä on perkele. Muutamat luulivat, että se on manalainen, joka niin huutaa. Se oli niin outo, se huutajan ääni, että he rupesivat kysymään, niin kuin me kuulemme tämän päivän evankeliumista: Kukas olet? Mikäs mies sinä olet, joka niin huudat? Ja miksi sinä kastat, koska et ole Kristus?

Se huutajan ääni kuului ensinnä maailman ihmisten korvissa, niin kuin koira olisi haukkumassa. Mutta koska he rupesivat kuuntelemaan, mitä se haukkuu, niin se kuului, niin kuin karhuille ja jalopeuroille hän olisi haukkumassa. Kyllä he sen kuulivat, ettei ole se koira jänikselle haukkumassa, mutta juuri karhuille ja metsän pedoille hän on haukkumassa, koska hän niin vihaisesti haukkuu. Kyllä he sen kuulivat, ettei se huutajan ääni ole mykkä koira. Niin kuin Herra soimaa muutamia profetoita Vanhassa Testamentissa, että he olivat mykät koirat, jotka eivät hauku koskaan, vaikka he näkivät niin paljon armonvarkaita tulevan Isännän puotiin.

Mutta huutajan ääni korvessa ei suinkaan ollut mykkä koira. Kyllä hän jo haukkui karhuille ja jalopeuroille niin paljon, kuin hän saattoi. Muutamat koirat haukkuvat ainoastansa kerjäläisille, jotka käyvät ryysyissä, joiden räpäleet rieppaavat polvien ympäri. Mutta tämä koira haukkui enimmäiten niille, joilla olivat koreat vaatteet. Koska hän näki herroja, rupesi hän oikein vihaisesti haukkumaan: Te kyykäärmeen sikiöt. Niin kuuluvat hänen haukkumasanansa: Te kyykäärmeen sikiöt, kukas on teitä neuvonut välttämään sitä tulevaista vihaa? Jo on kirves pantu puitten juureen, jokainen puu, joka ei kannan parannuksen soveliaita hedelmiä, hakataan pois ja heitetään tuleen.

Mutta mitäs se auttaa, vaikka koira haukkuu karhulle? Enemmän semmoinen peto ärtyy ja paatuu koiran haukkumisesta. Varoittaa karhu ainoastansa perseensä, ettei koira pääsisi sen kautta puremaan, erinomattain semmoinen karhu, joka syö vuotavaa pirun paskaa, jolla hän vahvistaa luontonsa. Mutta vaikka karhu on niin urhoollinen ja rohkea peto, viiptyy hän niin kauan koiran kanssa, että pa-

hempä vihollinen, joka pensaakaan takana naakii, pääsee häntä ampumaan. Jos karhulla olisi se ymmärrys, että hän lähtisi varsin pakenemaan, koska koira rupeaa haukkumaan, niin saataisi hän mitämaks henkensä varjella. Mutta karhu on niin hullu, että hän suuttuu koiralle enemmän kuin viholliselle, joka hiipii puitten takana. Sen saman asian tähden pääsee ampumamies likemmäksi ja likemmäksi, sillä aikaa kuin karhu viipyy koiran kanssa. Karhu katsoo koiran pahemmaksi viholliseksi. Ei hän ymmärrä, että pahempi vihollinen on selän takana, joka ampuu luodilla läpi sydämen, ja sitten hän pääsee karhun nahkaa nylkemään ja hänen lihaansa keittämään ja kuuta paistamaan.

Voi, voi, sinua, sokea raukka, joka et ymmärrä pelätä sitä, joka saattaa sinun henkesi tappa viekkaudellansa. Sinä suuttut niin kovin koiralle, ja se viha tekee sinut niin sokeaksi, ettet ymmärrä varjella henkeäsi siltä, jolla pyssy, keihäs ja nuolet ovat kädessä. Juuri niin kävi myös juutalaisille, jotka suuttuivat Kastajalle sen haukkumisen tähden. Heidän päällensä tuli jälkeen pahempi vihollinen, joka hävitti heidän kaupunkinsa. Ja se vihollinen pääsi sillä tavalla heidän sielujansa paistamaan helvetissä.

Kohta viisaammat ovat jänikset ja ekseyneet lampaat, jotka lähtevät jalkoin, koska koira rupeaa haukkumaan. Ei heillä ole semmoinen luonto, kuin karhuilla. Jänis lähtee pakenemaan, koska koira rupeaa haukkumaan. Aina hän löytää jonkun turvapaikan, joka koiran haukkumisesta pelästyy. Ekseyväiset lampaat myös pelästyvät koiran haukkumisesta ja lähtevät juoksemaan Paimenen tykö, sillä ei koira tee lampaille mitään, mutta hän haukkuu ainoastansa ja ajaa lampaita Paimenen tykö. Ja Paimen pitää semmoisen lam-

maskoiron hyvässä arvossa, joka ajaa lampaita kotia. Jos joku paimenkoira olisi semmoinen, että se rupeaisi lampaita puremaan, niin viilataan häneltä hampaat poikki. Johannes Kastaja oli semmoinen lammaskoira, joka haukkui ihmisiä. Ja sillä haukkumisella hän sai muutamia kääntymään Vapahtajan tykö. Ne ekseyneet lampaat Israelin huoneesta, joita se Hyvä Paimen oli tullut etsimään, niitä Johannes Kastaja ensinnä oli haukkunut, eli lain saarnaamisen kautta niin valmistanut, että he rupesivat uskomaan Vapahtajan päälle. Ei tosin hedelmä näkynyt heti Johannesen lain saarnaamisesta, mutta hän oli kuitenkin vaikuttanut niin, että muutamat rupesivat uskomaan Vapahtajan päälle.

Tämän haukkumisen kautta on tämä huutajan ääni korvessa valmistanut Herralle tietä. Ja jos kaikki sen Taivaallisen Isännän koirat olisivat niin kiivaat haukkumaan varkaita, kuin tämä oli, vissimmästi rupeaisivat varkaat pelkäämään, ettei ole hyvä mennä varastamaan semmoisessa talossa, missä niin vihainen koira on. Mutta Herra valittaa jo Vanhassa Testamentissa, että muutamat profeetat ovat mykät koirat, jotka eivät hauku, vaikka he näkevät niin paljon varkaita. Varkaat pruuukaavat myös suostuttaa talon koiria lihalla eli leivällä, jota he kantavat kainalon alla. Tällä tavalla saavat varkaat muutamia koiria vaikenemaan.

Mutta tämä huutajan ääni korvessa oli semmoinen koira, joka ei antanut itseään suostuttaa lihakappaleilla taikka leipäpalasilla. Hän oli niin uskollinen Isännälle, että hän haukkui kahta kiivaammin, jota enemmän varkaat freistaisit häntä suostuttaa. Ja se on arvattava, että jos karhut ja pedot ovat vihaiset semmoiselle koiralle, joka pureskelee heitä perseen puolelta, kyllä ovat armonvarkaat vielä vihai-

semmat semmoiselle koiralle, joka ei anna heidän varastaa rauhassa. Armonvarkaat suuttuvat niin kovin talon koirille, että sappikin puhkeaa. Mutta ei se auta. Armonvarkaille tulee viimein juuri sula hätä, koska he eivät pääse varastamaan. Armonvarkaat joutuvat paastoamaan, koska heidän var kautensa ei tahdo menestyä.

Mutta muutamat varkaat ovat niin viekkaat, että he varastavat päivällä, vaikka ihmiset ovat valveilla. Saati he saavat silmäin väliä, eli sillä aikaa, kuin ihminen kääntää selkensä, ovat he jo muutaman voilimpun näpänneet ja vatsaansa nielleet. Ja vaikka Isäntä kyllä kaipaa omaansa, ihmiset myös moittivat ja sanovat muutamalle varkaalle: Sinä olet kyllä yksi armonvaras. Mutta hän kieltää ja osoittaa käsiänsä ja käskee itseänsä visiteerata. Välistä rupeaa hän myös itkemään ja sanoo: Viattomasti minua haukutaan. Armonvaras suuttuu välistä niin kovin, että käärmeen kyyneleet rupeavat vuotamaan hänen silmistänsä. Ja vaikka kaikki ihmiset tietävät, että hän on yksi päämestari varastamaan armoa, yhtä hyvin hän kieltää ja sanoo, että viattomasti häntä haukutaan.

Mutta vaara on, että varkaat kerran saavutetaan. Koska hengellinen viskaali tulee visiteeraamaan varkaitten puotia, koska se puhumaton vieras mies, joka on nähnyt heidän var kautensa, rupeaa todistamaan heitä vastaan, silloin täytyy heidän kantaa kaikki tyynni takaisin, mitä he ovat varastaneet. Ja se on aina nähty, että varkaat tulevat viimein niin köyhiksi, että heidän täytyy kerjätä. Se olisi paras, että kaikki varkaat toisivat takaisin kaikki, mitä he ovat varastaneet, ennen kuin aurinko laskee, etteivät he joutuisi vasta helvetissä maksamaan takaisin, mitä he ovat varastaneet.

Toinen tutkistelemus. Mitäs huutajan ääni vielä huutaa? Hän huutaa: Minun jälkeeni tulee se, joka minun edelläni ollut on, jonka kengän rihmoja minä en ole mahdollinen päästämään. Niin kuin uskollinen talon koira, oli Johannes haukkunut niitä armonvarkaita. Mutta ei koira hauku sen tähden, että hän saattaa varjella Isännän kalua varkailta, mutta hän luottaa sen päälle, että Isäntä itse tulee varjelemaan omansa. Niin ei Johanneskaan omistanut itsellensä sitä kunniaa, että hän oli Kristus. Ainoastansa niin kuin Vapahtajan edesajaja, oli hän valmistanut Vapahtajalle tien. Hän tunsu niin muodoin, ettei hän ole mikään. Hänellä oli se nöyryys, ettei hän tahtonut itsellensä kunniaa. Mutta hän osoitti sormellansa Vapahtajan kaikille murheellisille, köyhille ja alaspainetuille, jotka hänen haukkumisensa kautta olivat syntiseksi tulleet.

Hän tunnusti siis, ei ainoastansa katuvaisille, mutta myös suruttomille, ettei hän ole itsestänsä mitään. Ettei kenenkään tarvitse hänen päällensä uskoa. Jos hän olisi omaa kunniatansa etsinyt, olisi hän saattanut pettää ihmisiä, jotka olivat jo alkaneet uskomaan, että hän oli Vapahtaja. Mutta hän tunnusti julkisesti, ettei hän ole mahdollinen Vapahtajan kengän rihmoja päästämään. Ja hänen tarkoituksensa oli ainoastansa, että ihmiset lain saarnaamisen kautta heräisivät synnin unesta, että he totisen katumuksen ja parannuksen kautta pakenisivat sen Parantajan tykö, joka saattaa heidän haavojansa parantaa.

Vaikka nyt maailmanlapset kuulivat Johanneksen omasta suusta, ettei hän ole Vapahtaja eikä Elias, eikä profeetta, yhtä hyvin olivat he suuttuneet hänelle sen tähden, että hän oli niin paha haukkumaan kunniallisia ihmisiä. Varkaat pruu kaavat

suuttua enemmän koiralle, kuin Isännälle. He arvaavat, että jos koira olisi mykkä, pääsisivät he varastamaan rauhassa. Sen tähden suuttuvat he enimmiten koiralle, joka on kiivas haukkumaan. Tavallisen koiran haukkuminen kuuluu välistä peninkulman päähän, koska tyven on. Mutta jos on kova vastatuuli, niin ei kuulu koiran haukkuminen neljänneksen päähän.

Koska tämä talon koira rupesi haukkumaan, niin ei kuulunut hänen haukkumisensa kauas. Maailman kova tuuli vei hänen äänensä. Ja ne, jotka likimmäiset olivat, suuttuivat siitä haukkumisesta ja tukkivat korviansa, ja sanoivat keskenänsä: Mitä tuo koira haukkuu? Emme viitsi semmoista haukkumista kuunnella. Viimein tuli tyven, ja koiran haukkuminen rupesi kuulumaan edemmäksi. Ja ihmiset rupesivat viimein arvelemaan keskenänsä: Mitä tuo koira haukkuu? Vissimmästi siellä on joku karhu, eli muu metsän peto.

Mutta koska he rupesivat kuuntelemaan, ymmärsivät he, että varkaita hän myös haukkui, ei ainoastansa karhuille. Viimein tuli myös tämä haukkuminen kuninkaan korviin. Ja kuningas antoi tuoda tykönsä sen miehen, joka oli alkanut kunniallisia miehiä haukkumaan. Mutta tämä totuuden tunnustaja haukkui myös kuningasta sen tähden, että hän piti huoria. Ja sen soimauksen tähden heitetiin tämä totuuden tunnustaja torniin. Ja siellä leikattiin hänen kaulansa yhden huoran tähden. Ja kaikki siveät huorat

sanovat vielä nytkin: Se oli juuri soma hänelle, kukas käski haukkua?

Mutta niin kuin profeetat ovat haukkuneet, niin on Johannes Kastaja haukkunut, niin on myös Jeesus Nasareenus haukkunut ja vääryyden tähden soimannut syntisiä. Ja sen haukkumisen tähden on maailma heitä vihannut ja pilkannut, ja viimein tappanut. Sillä maailman ihmiset, erinomattain juutalaiset ja pakanat, kantavat hengellistä vihaa totuuden tunnustajille. Niin se on ollut ennen, ja niin se on vielä nytkin. Huorat, varkaat, juomarit ja viinaporvarit suuttuvat niin kovin huutajan äänelle, joka vaivaa heitä parannuksen huudolla, että he rupeavat janoamaan hänen vertansa. Ja koska he näin vihaavat ja vainoavat Jeesuksen opetuslapsia, luulevat he tekevänsä Jumalalle palveluksen. Mutta kerran he saavat nähdä, ketä he pistäneet ovat. Silloin taitaa olla hiljan ruveta parannusta ja katumusta tekemään, koska armonaika on sivuitse mennyt.

Mutta ne harvat sielut, jotka huutajan äänen kautta ovat heränneet ja tulleet totuutta tuntemaan, seuratkoon Kastajan esimerkkiä. Ja älkää ihmetelkö, että maailma teitä vihaa. Niin on maailma ennenkin vihannut kristityitä, jotka ovat totuuden tunnustaneet. Mutta me toivomme ja rukouksemme, että se Suuri Ristinkantaja antaa ristinkantajille voimaa kärsimään kaikkinaisia vaivoja. Sen kautta koettelee Herra heidän uskonsa. Ja he pääsevät viimein iloitsemaan Jumalan seurakunnassa. Amen.